

Social- og Indenrigsministeriet
familieret@sm.dk
npwi@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8754
MOBIL 3269 8754
VIRE@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/32054/VIRE

**HØRING OVER UDKAST TIL OPDATEREDE
ADMINISTRATIVE FORSKRIFTER SOM FØLGE AF L
530 AF 29. APRIL 2015 OM ÆNDRING AF
ADOPTIONSLOVEN MV. (LEMPELSE AF
BETINGELSERNE FOR ADOPTION UDEN SAMTYKKE)**

14. AUGUST 2015

Social- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 2. juli 2015 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til opdaterede administrative forskrifter som følge af lov nr. 530 af 29. april 2015 om ændring af adoptionsloven, lov om social service, forældreansvarsloven og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke).

Institut for Menneskerettigheder har følgende bemærkninger til udkastene til henholdsvis vejledning til adoption og vejledning om frigivelse af børn til national adoption:

Instituttet har noteret sig, at der i udkast til bekendtgørelse om adoption ikke er anført noget om betingelserne for adoption uden samtykke, mens det i de to udkast til henholdsvis vejledning om adoption og vejledning om frigivelse af børn til national adoption vedrørende gennemførelse af en adoption mod protest fra barnets forældremyndighedsindehaver(e), jf. adoptionslovens § 9, stk. 2-4, er anført, at "[a]doption uden samtykke kan kun ske i de særlige tilfælde, hvor væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det." (henholdsvis pkt. 2.6. Adoption med og uden samtykke i førstnævnte vejledning og pkt. 10.2. Adoption uden samtykke af et anbragt barn (§ 9, stk. 3) og pkt. 10.4. Adoption uden samtykke i andre tilfælde (§ 9, stk. 2) i sidstnævnte vejledning).

Instituttet er opmærksom på, at den anførte tekst afspejler bemærkningerne til lov nr. 530 af 29. april 2015 om ændring af adoptionsloven, lov om social service, forældreansvarsloven og lov om

retssikkerhed og administration på det sociale område (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke), jf. pkt. 3.1.1.1. i bemærkningerne til lovforslaget som fremsat 28. januar 2015. Institutet har ved høringssvar af 13. november 2014 afgivet bemærkninger til dette lovforslag.

Institutet finder imidlertid grund til at understrege, at den gennemførte lovændring og nu ændring af vejledningerne på området medfører en risiko for krænkelse af menneskerettighederne, såfremt denne standard ('væsentlige hensyn') anvendes ved vurderingen af, om der skal ske en adoption mod protest fra barnets forældremyndighedsindehaver(e), for eksempel ved tvangsbortadoption til en plejefamilie. I den forbindelse henledes opmærksomheden på, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol for så vidt angår adoption uden samtykke samt tvangsfjernelser med henblik på adoption har understreget, at der er tale om så indgribende foranstaltninger, at det kun må anvendes, hvis der foreligger helt særlige omstændigheder og det må anses for 'tvingende nødvendigt' ('overriding requirements') for barnets bedste, jf. bl.a. Johansen mod Norge (sag nr. 17383/90) præmis 78 in fine, P., C. og S. mod det Forenede Kongerige (sag nr. 56547/00) præmis 118, K og T mod Finland (sag nr. 25702/94) præmis 155, R og H mod det Forenede Kongerige (sag nr. 35348/06) præmis 81 og Aune mod Norge (sag nr. 52502/07) præmis 66.

Som undtagelsesbestemmelsen i adoptionsloven er formuleret, kræves det i dansk ret ikke, at det er 'tvingende nødvendigt' at gennemføre adoptionen uden forældrenes samtykke. Tværtimod blev der med en lovændring i 2009 med formuleringen 'væsentlige hensyn' umiddelbart lagt op til en meget lavere tærskel for, hvornår adoption uden samtykke kan ske. Før denne lovændring var der tale om 'afgørende' hensyn. Det fremgår af lovens forarbejder, at formålet med en bortadoption er at skabe kontinuitet og stabilitet i barnets liv, særligt i de tilfælde, hvor barnet gennem en anbringelse fra det var spædbarn, er blevet stærkt knyttet til plejeforældrene, således at barnet kan sikres en stabil familierelation. Heroverfor står at det i langt de fleste tilfælde vil være i barnets interesse at bevare båndet til sine forældre, at staten derfor også er forpligtet til at beskytte og understøtte forholdet mellem forældre og deres børn, og at tvangsbortadoption er en ekstremt indgribende foranstaltning af endelig karakter.

ANBEFALINGER

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at sikre at krænkelse af menneskeretten undgås – at:

- Udkast til vejledning om adoption ændres, så det fremgår, at der udelukkende kan ske tvangsbortadoption, når det må anses at være tvingende nødvendigt af hensyn til barnets bedste.
- Udkast til vejledning om frigivelse af børn til national adoption ændres, så det fremgår, at der udelukkende kan ske tvangsbortadoption, når det må anses at være tvingende nødvendigt af hensyn til barnets bedste.

Der henvises til sagsnr. 2015-4664.

Med venlig hilsen

Vibeke Huge Rehfeld